

Nr 7.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1915.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1915.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 7, 17, 35, 43, 44, 51, 69, 93, 107 och 109.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i punkt 1 under sjunde huvudtiteln föreslagit riksdagen att till provisorisk löne-reglering för befattningshavare i finansdepartementet, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden ovannämnda dag

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 14 saml. 7 häft. (Nr 7.)

1

i fråga om provisorisk lönereglering för justitiedepartementet angivna grunder och på de i samma protokoll förordade villkor, på extra stat för år 1916 bevilja ett förslagsanslag av 7,965 kronor, därav högst 175 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i finansdepartementet*, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden den 14 januari 1915 i fråga om provisorisk lönereglering för justitiedepartementet angivna grunder och på de i samma protokoll förordade villkor, på extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag av 7,965 kronor, därav högst 175 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

2:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 2 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av *ersättning åt en extra föredragande i finansdepartementet* å extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 7,000 kronor.

3:o) I punkt 3 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till arvode åt en extra kanslisekreterare samt till ersättning åt vikarie för honom under semester å extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 5,250 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har alltså, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *arvode åt en extra kanslisekreterare samt till ersättning åt vikarie för honom under semester* å extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 5,250 kronor.

4:o) I punkt 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1916 höja det å sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till biträde inom finansdepartementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande av statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar, nu högst 4,300 kronor, med 400 kronor till högst 4,700 kronor.

Riksdagen har visserligen icke kunnat undgå att finna den ifrågasatta ökningen av anslaget gå utöver vad för närvarande kan anses oundgängligen nödvändigt. Då riksdagen likväl anser sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, sker det under uttalande av den bestämda förväntan, att det sålunda förhöjda anslaget skall visa sig för en avsevärd tid framåt tillräckligt för sitt ändamål.

Till förstärkning av jämväl innevarande års anslag har ytterligare ett belopp av 400 kronor ansetts erforderligt och äskas detta belopp, på sätt av punkt 5 här nedan inhämtas, på extra stat för år 1916. Riksdagen, som i enlighet med vad departementschefen anfört, väl anser att det för år 1915 anvisade anslaget kan komma att visa sig något knappt tillmätt, har emellertid icke funnit anvisande av något särskilt extra anslag av denna anledning erforderligt, utan håller före, att då åtminstone för den närmaste tiden ett till 4,700 kronor förhöjt ordinarie anslag icke torde behöva tagas fullt i anspråk, av 1916 års anslag bör kunna redan under innevarande år disponeras ett belopp av 200 kronor, vilket synes vara för ändamålet fullt tillräckligt.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen beslutat *dels* från och med år 1916 höja det å sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *biträde inom finansdepartementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande av statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar*, nu högst 4,300 kronor, med 400 kronor till högst 4,700 kronor, *dels ock* bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att under innevarande år av 1916 års anslag använda ett belopp av 200 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 5 föreslagit riksdagen att till förstärkning av det å sjunde huvudtiteln för innevarande år uppförda förslagsanslaget till biträde inom finansdepartementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet samt med upprättande av statistiska uppgifter rörande bank- och hypoteksinrättningar, högst 4,300 kronor, på extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av kronor 400, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera det samma.

Under hänvisning till vad riksdagen i punkt 4 anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

De centrala ämbetsverken.

6:o) I punkt 6 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att beträffande de i staten för kammarkollegium upptagna kvinnliga biträdena av högre och lägre avlöningsgrad besluta sådan ändring i gällande föreskrifter, att biträde av lägre grad, som efter intjänande av båda ålders-tilläggen i denna grad befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

I statsverkspropositionen till 1914 års förra riksdag föreslog Eders Kungl. Maj:t inrättande av en ny högre avlöningsstyp för kvinnliga biträden, och i samband därmed vissa villkor och bestämmelser för åtnjutande av dessa biträdens avlöningsförmåner, däribland att biträde av andra, dittillsvarande högre grad, som efter intjänande av sista ålders-tillägget befordrades till biträdesbefattning av den nya, tredje graden, skulle vara berättigad att omedelbart komma i åtnjutande av ett ålders-tillägg i sistnämnda grad.

Detta förslag bifölls av riksdagen. Beträffande de ämbetsverk, där då och vid samma års senare riksdag kvinnliga biträdesbefattningar av de förutvarande båda lönegraderna uppfördes å ordinarie stat, bestämdes dessutom, likaledes i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, att motsvarande förmån skulle under den givna förutsättningen tillkomma biträde av första, dittillsvarande lägre avlöningsgrad vid befordran till närmast högre grad.

Härom hade chefen för finansdepartementet vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, enligt ett propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet den 14 januari 1914 anført, att därest sistnämnda förslag vunne riksdagens godkännande, borde framställning avlätas till nästföljande riksdag om meddelande av enahanda bestämmelse beträffande övriga ämbetsverk, i vars stater vore uppförda kvinnliga biträden av båda de hittillsvarande graderna.

Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag innebär, att de kvinnliga biträdena hos kammarkollegium tillerkännas sist omförmälda, för visst fall utsträckta rätt till ålderstillägg.

Riksdagen, som icke haft något att häremot erinra, har beträffande de i staten för kammarkollegium upptagna kvinnliga biträdena av högre och lägre avlöningsgrad beslutat sådan ändring i gällande föreskrifter, att biträde av lägre grad, som, efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad, befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

7:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 7 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *anställande hos kammarkollegium av en extra advokatfiskal* på extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 6,000 kronor.

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 8 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *ord-*

nande av vissa till kammarkollegii aktuariiekontor hörande handlingar på extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 1,500 kronor.

9:o) I punkt 9 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ärendet, för anställande hos kammarkollegium under tiden från och med den 1 juli 1915 till och med utgången av år 1916 av en adjungerad ledamot, en extra notarie och en extra arkivarie bland de extra anslagen under nämnda huvudtitel för år 1916 beräkna ett belopp av 19,350 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 19 mars 1915 till riksdagen avlåten proposition (nr 133), under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, för anställande hos kammarkollegiet av en adjungerad ledamot, en extra arkivarie och en extra notarie m. m., på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag av 19,225 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1915 av anslaget disponera 6,700 kronor.

Å kammarkollegii stat finnas uppförda, förutom chef och fyra kammarråd, två andra gradens och åtta första gradens tjänstemän.

Därjämte hava åt kollegiet anvisats medel i och för tillfällig förstärkning i arbetskrafterna å advokatfiskalskontoret ävensom anslag för ordnande av vissa det förutvarande aktuariiekontoret tillhöriga handlingar.

Slutligen har från och med 1915 års början den förändring i kollegiets ordinarie arbetskrafter ägt rum, att en av befattningarna i första lönegraden, aktuariebefattningen, förändrats till tjänst i andra lönegraden, vars innehavare skall benämnas arkivarie, samt att ytterligare en arkuariebefattning inrättats.

Genom beslut den 24 november 1914 har Eders Kungl. Maj:t, bland annat, *dels* medgivit att hos kollegiet finge under tiden från 1915 års början intill den 1 juli samma år anställas en adjungerad ledamot och en extra notarie, *dels* förklarat, att den adjungerade ledamoten — som skulle hava att till den, som uppehölle hans tjänst, avstå de därmed förenade tjänstgöringspenningarna — skulle vara berättigad att under tiden för förordnandet uppbära en mot kammarråds tjänstgöringspenningar svarande ersättning, *dels* ock tillerkänt den extra notarien — vilken skulle hava att frånträda möjligen innehavande amanuensarvode — rättighet att uppbära ett arvode efter 3,900 kronor för år räknat, därav 2,400 kronor skulle anses såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Det nu framlagda förslaget innebär, att kollegii arbetskrafter skulle för tiden från och med den 1 juli 1915 till och med utgången av år 1916 förstärkas med en adjungerad ledamot, vilken skulle erhålla ersättning, motsvarande kammarråds tjänstgöringspenningar eller 2,500 kronor för år, en extra arkivarie mot ett årligt arvode av 5,000 kronor, därav 1,600 kronor skulle motsvara tjänstgöringspenningar samt, såsom biträde åt den adjungerade ledamoten, en extra notarie mot ett arvode av 3,900 kronor för år räknat, därav 1,500 kronor skulle motsvara tjänstgöringspenningar. Härtill skulle komma ett årligt belopp av 1,125 kronor till ersättning åt vikarier samt renskrivningskostnad. Sammanlagda kostnaden har beräknats till 6,700 kronor för år 1915 och 12,525 kronor för år 1916 eller tillhoppa 19,225 kronor.

Löneregleringskommittén har i avgivet utlåtande vitsordat behovet av en förstärkning av kollegii arbetskrafter samt lämnat den framlagda kostnadsberäkningen utan anmärkning.

Riksdagen, som funnit behovet av den ifrågasatta förstärkningen av kammarkollegii arbetskrafter ådagalagt och icke haft något att erinra mot storleken av det begärda anslaget får, med uttalande av sin anslutning till av löneregleringskommittén föreslagna bestämmelser i avseende å genomförandet av de nya anordningarna, anmäla, att riksdagen för *anställande hos kammarkollegium av en adjungerad ledamot, en extra arkivarie och en extra notarie m. m.*, på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 beviljat ett anslag av 19,225 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1915 av anslaget disponera 6,700 kronor.

10:o) I en den 26 mars 1915 till riksdagen avlåten proposition (nr 118), har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att från statskontorets avlöningsstat må från och med år 1916 uteslutas den första gradens tjänst, vars innehavare är i staten upptagen såsom stämpelkassör, med för densamma nu uppförd avlöning å tillhoppa 4,500 kronor, ävensom i sammanhang härmed nedsätta det i riksstaten upptagna ordinarie anslaget till statskontoret, nu utgörande 173,500 kronor, med 4,500 kronor till 169,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, vilket är föranlett av riksdagens beslut om överflyttande från och med år 1915 av stämpelförsäljningsväsendet från statskontoret till postverket, har riksdagen bifallit. Riksdagen har alltså medgivit, att från statskontorets avlöningsstat må från och med år 1916 uteslutas den första gradens tjänst, vars

innehavare är i staten upptagen såsom stämpelkassör, med för densamma nu uppförd avlöning å tillhopa 4,500 kronor, ävensom i sammanhang härmed nedsatt det i riksstaten upptagna ordinarie anslaget till statskontoret, nu utgörande 173,500 kronor, med 4,500 kronor till 169,000 kronor.

11:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 10 gjorda framställning har riksdagen, beträffande de i staten för statskontoret upptagna kvinnliga biträdena av högre och lägre avlöningsgrad beslutat sådan ändring i gällande föreskrifter, att biträde av lägre grad, som, efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad, befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

12:o) I punkt 11 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anställande av en extra revisor å statskontorets riksbokslutsbyrå på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 3,100 kronor.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen för vartdera av åren 1914 och 1915 anvisat anslag till enahanda belopp som det nu begärda.

Då behov av dylik förstärkning av arbetskrafterna inom statskontoret fortfarande föreligger, har riksdagen för *anställande av en extra revisor å statskontorets riksbokslutsbyrå* på extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 3,100 kronor.

13:o) Under punkt 12 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i kommerskollegium, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, på extra stat för år 1916 bevilja ett förslagsanslag av 12,345 kronor, därav högst 375 kronor finge användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen har till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i kommerskollegium*, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, på extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag av 12,345 kronor, därav högst 375 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

14:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 13 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1916 till *förstärkning av arbetskrafterna å kommers-*

kollegii industribyrå, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder och på de av honom förordade villkor, anvisat ett belopp av 10,532 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 14 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1916 till *avlönande av en teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå* anvisat ett belopp av 5,825 kronor.

16:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 15 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av kostnader för *handläggning hos kommerskollegium av ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m.* på extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 10,050 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 16 föreslagit riksdagen att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag å 163,400 kronor.

För utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m. beviljade sistlidet års senare riksdag ett anslag av 171,400 kronor. Vid anmälan härav anförde riksdagen bland annat, att då Eders Kungl. Maj:t föreslagit 16 andre fartygsinspektörer med en lön av 3,000 kronor, det möjligen kunde visa sig lämpligt, att i vissa fall anställa inspektörer med mindre arvoden för att i stället kunna öka antalet eller på annat sätt förstärka inspektionen. Vid prövningen av detta ärende beslöt emellertid Eders Kungl. Maj:t — efter att först hava i anledning av riksdagens sålunda gjorda uttalande förordnat att de 16 andre fartygsinspektörerna skulle äga åtnjuta årsarvode, var och en med *högst* 3,000 kronor — efter yttrande från kommerskollegium, med upphävande av sitt förstnämnda förordnande, att fastställa arvodet för andre fartygsinspektören till 3,000 kronor.

Ehuru riksdagen icke känner sig övertygad därom, att denna lösning bättre än en sådan i enlighet med riksdagens omförmälda anvisning realiserar fartygsinspektionens uppgift, anser sig riksdagen likväl, i det läge vari frågan nu befinner sig, och då en tids erfarenhet torde böra förvärras, innan slutlig ståndpunkt intages till densamma, icke böra motsätta sig ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen anser jämväl att under anslaget böra inbegripas allenast de utgifter, som direkt hänföra sig till den preventiva fartygskontrollen. I följd härav böra från anslaget avföras de poster å respektive 1,500 kronor och 3,000 kronor, vilka avse ersättning för arbetshjälp åt kommerskollegii sjötekniska biträde samt arvode till särskild sjöåklagare hos kollegium. Angående beredande av medel för dessa båda sistnämnda ändamål anmäler riksdagen i punkterna 18 och 19 här nedan sitt beslut.

Riksdagen har alltså till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för år 1916 beviljat ett anslag å 163,400 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 17 föreslagit riksdagen *dels* till beredande av arvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 3,000 kronor, *dels ock* till ersättning för arbetshjälp åt det sjötekniska biträdet likaledes på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 1,500 kronor.

Såsom under nästföregående punkt anmäles, har riksdagen beslutat, att det av sistlidet års senare riksdag beviljade anslag till utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m. skall erhålla förändrad rubrik samt att i samband därmed från anslaget skall avföras en post å 1,500 kronor, avseende arbetshjälp åt kommerskollegii sjötekniska biträde.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär allenast en överflyttning av nämnda anslagspost till dess av de faktiska förhållandena betingade plats.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under ifrågavarande punkt föreslagit, har på extra stat för år 1916 anvisat *dels* till beredande av arvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium ett anslag av 3,000 kronor, *dels ock* till ersättning för arbetshjälp åt det sjötekniska biträdet ett anslag av 1,500 kronor.

19:o) I punkt 18 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av arvode till en särskild sjöåklagare hos kommerskollegium bland de extra anslagen under nämnda huvudtitel för år 1916 beräkna ett belopp av 3,000 kronor.

Därefter har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 april 1915 avlåten proposition (nr 148), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att till beredande av arvode åt en särskild sjöåklagare hos kommerskollegium på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 anvisa ett belopp av 3,000 kronor.

För innevarande år utgår arvode till en sjöåklagare hos kommerskollegium med enahanda belopp som det nu föreslagna. Kostnaden härför bestrides från det å extra stat för år 1915 uppförda anslaget till anordnande av utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m. å 171,400 kronor.

Riksdagen, som icke ingått i prövning av den i propositionen berörda frågan om sjöåklagarens ställning, har till beredande av *arvode åt en särskild sjöåklagare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 3,000 kronor.

20:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 19 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för utgivande genom kommerskollegii försorg av en periodisk publikation, »*kommersiella meddelanden*», i huvudsaklig överensstämmelse med fastställd plan, på extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 12,000 kronor.

21:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 20 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för vart och ett av åren 1911—1915 ägt rum, till beredande av *arvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 1,175 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 21 gjorda framställning har riksdagen beträffande de i staten för kammarrätten upptagna kvinnliga biträdena av högre och lägre avlöningsgrad beslutat sådan ändring i gällande föreskrifter, att biträde av lägre grad, som, efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad, befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

23:o) I punkt 22 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bli förelagd riksdagen, till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1916 beräkna ett belopp av 35,210 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 26 nästlidna mars till riksdagen avlåten proposition (nr 114), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten med två adjungerade ledamöter, två amanuenser, fyra extra revisorer och

fyra extra räknebiträden m. m. på extra stat för år 1916 under sjunde huvudtiteln anvisa ett anslag av 33,709 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 4,925 kronor.

För närvarande finnas å kammarrättens stat uppförda 8 kammarrättsråd. Härjämte har Eders Kungl. Maj:t för tiden 1 januari—30 juni 1915 till förstärkning av kammarrättens arbetskrafter förordnat 2 adjungerade ledamöter. Å kammarrättens revisionsavdelning tjänstgöra för närvarande 2 förste revisorer, 20 revisorer och 4 räknebiträden, alla på ordinarie stat, vartill komma 3 revisorer och 4 räknebiträden på extra stat.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, att kammarrättens ledamotsgrad skulle för tiden från den 1 juli 1915 till och med utgången av år 1916 förstärkas med 2 adjungerade ledamöter, vartill, enligt kammarrättens uppgift, syntes kunna påräknas ordinarie tjänstemän inom verket. Dessa skulle, med bibehållande av sina innehavande löner, erhålla adjunktionsarvoden, beräknade efter 2,500 kronor för år.

För uppehållande av de tjänster, som till följd av adjunktionsförordnandena icke komma att bestridas av de ordinarie innehavarna, skulle vidare ställas till kammarrättens förfogande ett belopp av 1,200 kronor för år, varigenom skulle kunna till avlöning åt vikarie å sådan tjänst utgå, utöver tjänstgöringspenningarna, ett månatligt arvode av 50 kronor.

Till förstärkning av arbetskrafterna å kammarrättens kansli skulle i sammanhang med adjunktionsförordnandena anställas två amanuenser med arvode för vardera av 1,500 kronor för år; och beräknades för bestridande av de ökade renskrivningskostnader, som av anordningen bleve en följd, ett årligt belopp av 650 kronor.

Slutligen skulle å kammarrättens revisionsavdelning anställas, förutom redan under innevarande år där tjänstgörande 3 extra revisorer och 4 extra räknebiträden, ytterligare en extra revisor.

Kostnaderna för genomförande av ifrågavarande anordningar hava beräknats till 14,775 kronor för adjunktionen med därav föranledda utgifter och 18,933 kronor 33 öre för förstärkningen av revisionsavdelningens arbetskrafter eller tillsammans i runt tal 33,709 kronor.

Uti avgivet utlåtande har löneregleringskommittén, beträffande behovet av en förstärkning i ledamotsgraden, anfört, bland annat,

att under de senast förflutna femton åren och särskilt under de sista fem åren det till kammarrätten inströmmande arbetsmaterialet i betydande grad tillvuxit och numera med åtminstone hälften överstege den årligen inkommande arbetsmängden vid den tid, år 1904, då löne-

regleringskommittén avgav sitt betänkande angående kammarrättens organisation m. m.; att under de tre sistförflutna åren kammarrättens arbetskrafter, oaktat desamma varit förstärkta med adjungerade ledamöter, likväl visat sig icke kunna avarbeta en arbetsmängd, motsvarande de under samma år nyinkomna målen, samt att till följd härav balansen av oavgjorda mål numera nått sådan höjd, att densamma måste anses motsvara mer än den arbetsmängd, som på en tid av ett år kunde av kammarrätten avarbetas; samt att i överensstämmelse med löneregleringskommitténs år 1904 gjorda uttalanden åren 1909 och 1910 genomförts en avsevärd skärpning av kammarrättsrådets tjänstgöringsskyldighet, varjämte för vinnande av en ökad arbetsprodukt åtskilliga andra förändringar vidtagits beträffande föredragningsarbetet inom kammarrätten. Med avseende härå och då i den rättssökande allmänhetens och kommunernas intresse kraftiga åtgärder måste anses påkallade för förekommande av balansens ytterligare tillväxt samt kommittén icke ansett sig kunna tillstyrka någon vidare ökning av kammarrättsrådets föredragningsskyldighet, har kommittén funnit uppenbart, att den av kammarrätten begärda förstärkningen med två adjungerade ledamöter under senare halvåret 1915 och hela år 1916 vore av behovet påkallad.

Då behovet av den föreslagna förstärkningen av arbetskrafterna hos kammarrätten synes riksdagen vara ådagalagt samt ett bifall till framställningen icke kan anses innebära ett föregripande av frågan om inrättande av ett riksrevisionsverk, har riksdagen, som icke haft något att erinra mot storleken av det för ändamålet begärda anslaget, bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen vill därvid, i anledning av utav löneregleringskommittén i dess ovanberörda utlåtande gjord hemställan om meddelande av vissa av kommittén närmare angivna bestämmelser angående de nya tjänstinnehavarnes avlönings- och tjänstgöringsförhållanden, uttala sin anslutning till vad kommittén i sådant hänseende anført.

Riksdagen har, till *förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten med två adjungerade ledamöter, två amanuenser, fyra extra revisorer och fyra extra räknebiträden m. m.* på extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 33,709 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 4,925 kronor.

24:o) I punkt 23 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i statistiska centralbyrån, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat för år 1916 bevilja ett

förslagsanslag av 10,420 kronor, därav högst 325 kronor finge användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i statistiska centralbyrån*, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag av 10,420 kronor, därav högst 325 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

25:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 24 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1916 anvisat *dels till arvode åt en extra ordinarie förste aktuarie i statistiska centralbyrån* ett anslag av 5,600 kronor, *dels ock till arvoden åt fyra extra ordinarie aktuarier i samma ämbetsverk* ett anslag av, för vardera, 3,900 kronor, eller tillsammans till arvoden åt en extra ordinarie förste aktuarie och fyra extra ordinarie aktuarier i statistiska centralbyrån ett anslag av 21,200 kronor.

26:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 25 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av det till arvoden åt tillfälliga biträden hos statistiska centralbyrån samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anvisade anslag* å extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 9,900 kronor.

27:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 26 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i överintendentsämbetet, med undantag av kassören och bokhållaren*, i enlighet med de av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom i övrigt förordade villkor, på extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag av 6,695 kronor, därav högst 145 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

28:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 27 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av arbetskrafterna hos överintendentsämbetet* i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder på extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 10,000 kronor.

29:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 28 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *bestridande av kostnaderna för den överståthållareämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren* å extra stat för år 1916 anvisat ett förslagsanslag å 4,000 kronor ävensom medgivit, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

Bergsbruket.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 29 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av *provisorisk lönereglering åt bergmästarna*, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, å extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag av 11,250 kronor.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 30 föreslagit riksdagen att för år 1916 nedsätta det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör, nu 6,000 kronor, med 3,000 kronor till 3,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså för år 1916 nedsatt det *ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör*, nu 6,000 kronor, med 3,000 kronor till 3,000 kronor.

I följd härav kommer det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av bergsbruket, nu 8,700 kronor, att för år 1916 nedsättas med 3,000 kronor till 5,700 kronor.

32:o) I punkt 31 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att å extra stat för år 1916 anvisa 28,100 kronor att under huvudsakligen enahanda villkor, som hittills varit fästa vid statsunderstöd för ifrågavarande ändamål, utgå såsom bidrag till uppehållande av undervisningen vid bergsskolorna i Filipstad och Falun.

dels ock medgiva, att vad som kan varda besparat å det för bere-

dande av understöd av ifrågavarande slag å 1915 års riksstat anvisade anslag må i mån av behov under år 1916 för förevarande ändamål tagas i anspråk.

Enligt det av bruks societetens fullmäktige i järnkonteret den 9 september 1903 fastställda gemensamma reglemente för de båda bergsskolorna i Filipstad och Falun, hava dessa haft till ändamål att bibringa teoretiska och praktiska elementära kunskaper åt dem, som velat ägna sig åt järnhanteringen, vare sig i egenskap av bruksförvaltare eller bruksbetjante eller ock såsom förmän eller arbetare.

I överensstämmelse med detta ändamål har vardera bergsskolan omfattat två avdelningar, en övre för dem, som velat utbilda sig till bruksförvaltare och bruksbetjante, samt en nedre eller bergsarbetarskola för dem, som velat utbilda sig till förmän eller arbetare.

Emellertid har, enligt vad bemälda fullmäktige i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anfört, enighet vunnits om behovet av särskild undervisning av de båda avdelningarnas elever, ej blott, såsom redan vid 1903 års reglering bestämts, i de grundläggande teoretiska ämnena matematik, mekanik, kemi och fysik, utan även i tillämpningsämnena, särskilt metallurgi och gruvbrytningslära. Ett sådant särskiljande av undervisningen kunde dock, enligt vad som framhållits, icke åstadkommas med mindre medel bereddes till någon ökning av skolornas lärarkrafter. Behov hade härjämte yppat sig av förlängning av övre kursen från ett år till 16 månader, varjämte som ett önskemål framförts en mer genomförd specialisering av undervisningen. Fullmäktige hava även godkänt förslaget om specialisering på det sätt, att en gruvyrkesskola (skjutarskola) skulle inrättas vid bergsskolan i Filipstad och en hyttarbetarskola vid bergsskolan i Falun. I sammanhang därmed hade beslutats, att övningskursen i hyttskötsel, smide etc. skulle bortfalla ur läroplanen vid bergsskolan i Filipstad och att i stället fordran på föregående praktik vid gruvor och järnverk skulle skärpas.

Det för innevarande år för ifrågavarande ändamål anvisade anslaget utgör 25,100 kronor. Den nu begärda förhöjningen av detta belopp med 3,000 kronor är förorsakad av den ovan omförmälda utsträckt tiden för bergsskolans övre kurs samt den beslutade större specialiseringen av undervisningen. Riksdagen, som funnit berörda åtgärder välbetänkta och icke haft något att erinra mot beloppet av det åskade anslaget, har alltså *dels* å extra stat för år 1916 anvisat 28,100 kronor, att under huvudsakligen enahanda villkor, som hittills varit fästa vid statsunderstöd för ifrågavarande ändamål, utgå såsom bidrag till uppehållande av undervisningen vid *bergsskolorna i Filipstad och Falun, dels*

ock medgivit, att vad som kan varda besparat å det för beredande av understöd av ifrågavarande slag å 1915 års riksstat anvisade anslag må i mån av behov under år 1916 för förevarande ändamål tagas i anspråk.

Handel och sjöfart.

33:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 32 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad under föregående år ägt rum, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda planen, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 30,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under höstterminen år 1915 och återstående hälften under vårterminen år 1916, under villkor att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan under läsåret 1915—1916 inrättas.

34:o) I punkt 33 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels höja det ordinarie förslagsanslaget till handelsgymnasier nu högst 107,500 kronor med 7,500 kronor till högst 115,000 kronor; dels ock besluta, att av nämnda anslag skola för kalenderår utgå till ett handelsgymnasium i Örebro högst 15,000 kronor och till ett handelsgymnasium i Norrköping högst 15,000 kronor, med skyldighet för vardera av nämnda städer att, så länge handelsgymnasiet därstäder åtnjuter statsunderstöd, själv eller genom enskilda donatorer tillhandahålla erforderliga lokaler för undervisningen samt årligen lämna ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Såsom framgår av det vid statsverkspropositionen till 1914 års senare riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 14 maj 1914, hava kommitterade för utseende av förläggningsorter för handelsgymnasier bland annat föreslagit, att statsanslaget till ifrågavarande båda handelsgymnasier, skulle efter det första övergångsåret höjas från nu utgående belopp, högst 11,250 kronor, till högst 15,000 kronor för vardera anstalten och sålunda från och med år 1916 utgå med nämnda belopp. I enlighet härmed skulle anslaget till handelsgymnasier komma att höjas med 7,500 kronor till högst 115,000 kronor.

Riksdagen har intet att erinra mot den ifrågasatta höjningen av

anslaget, men vill beträffande villkoren för åtnjutande av de sålunda föreslagna statsunderstöden framhålla, att riksdagen, i enlighet med vad riksdagen i skrivelse den 26 augusti 1914 angående regleringen av utgifterna under ifrågavarande huvudtitel anført, fortfarande håller före, att minimiantalet elever för varje årsavdelning bör vara femton.

Då riksdagen icke i övrigt haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen *dels* höjt det ordinarie förslagsanslaget till *handelsgymnasier*, nu högst 107,500 kronor, med 7,500 kronor till högst 115,000 kronor, *dels ock* beslutat, att av nämnda anslag skola för kalenderår utgå till ett handelsgymnasium i Örebro högst 15,000 kronor och till ett handelsgymnasium i Norrköping högst 15,000 kronor, med skyldighet för vardera av nämnda städer att, så länge handelsgymnasiet därstädes åtnjuter statsunderstöd, själv eller genom enskilda donatorer tillhandahålla erforderliga lokaler för undervisningen samt årligen lämna ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

35:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 34 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till understöd åt *Hälsingborgs handelsgymnasium* på extra stat för år 1916 beviljat ett anslag å 10,000 kronor, med skyldighet för Hälsingborgs kommun att själv eller genom enskilda donatorer till läroanstalten lämna understöd till minst samma belopp, som hittills utgått från kommunen, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkterna 35 och 36 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1916 anvisa *dels* såsom reservationsanslag ett belopp av 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning av exportstipendier till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalvön eller i länder utom Europa verka för avsättning av svenska exportartiklar, *dels ock*, likaledes såsom reservationsanslag, ett belopp av 10,000 kronor till handelsstudiestipendier, att tjäna såsom understöd för förvärvande utomlands av praktiska insikter i handelsyrket.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, enligt vilken anslaget till handelsstudiestipendier kommer att för år 1916 nedsättas med 10,000 kronor, har alltså på extra stat för år 1916 anvisat, *dels* såsom reservations-

anslag ett belopp av 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning av *exportstipendier* till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalvön eller i länder utom Europa verka för avsättning av svenska exportartiklar, *dels ock* likaledes såsom reservationsanslag ett belopp av 10,000 kronor till *handelstudiestipendier*, att tjäna såsom understöd för förvärvande utomlands av praktiska insikter i handelsyrket.

37:o) I punkt 37 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, under villkor att Sveriges allmänna exportförening fortfarande bedriver sin verksamhet i huvudsakligen samma form som under år 1914 samt att i granskningen av föreningens räkenskaper deltagar en av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat för år 1916 utöver de utav Eders Kungl. Maj:t ur handels- och sjöfartsfonden och manufakturförslagslånefonden för samma ändamål anvisade belopp anvisa ytterligare ett belopp av 16,800 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

Sveriges allmänna exportförening har allt sedan sin tillkomst år 1887 åtnjutit statsunderstöd, för år 1914 uppgående till 30,900 kronor förutom ersättning för årets postavgifter med högst 5,500 kronor. Nämda statsunderstöd har utgått med 5,000 kronor från handels- och sjöfartsfonden, 9,100 kronor ur manufakturförslagslånefonden samt 16,800 kronor riksstatsanslag, anvisat på extra stat för år 1915. Ersättningen för postavgifter har utgått från manufakturförslagslånefonden. För innevarande år beräknas statsunderstödet till ett belopp av 24,850 kronor. Nedsättningen, 6,050 kronor, har avsetts skola falla på den från sistnämnda fond utgående delen av statsunderstödet, vilken således skulle komma att utgöra 3,050 kronor, ersättningen för postavgifter oberäknad. Från handels- och sjöfartsfonden skulle utgå oförändrat belopp 5,000 kronor och det erforderliga extra anslaget skulle sålunda likaledes upptagas med samma belopp som för innevarande år, 16,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot den till grund för anslagsäskandet liggande beräkningen av statsunderstödet belopp, har emellertid icke velat underlåta att framhålla, hurusom det synes kunna ifrågasättas, om den av departementschefen förordade åtgärden att låta hela minskningen av statsunderstödet tillgodokomma manufakturförslagslånefonden är den lämpligaste och om icke fasthellre åtminstone en del av denna minskning bort beräknas på riksstatsanslaget. För närvarande vill riksdagen dock ej motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag, men

anser sig i allt fall böra uttala önskvärdheten av att vid framtida anslags-
äskanden för ifrågavarande ändamål frågan om den lämpligaste uppdel-
ningen av statsunderstödet på de båda fonderna och riksstatsanslaget
må tagas under förnyat överbäggande.

Riksdagen har alltså, under villkor att *Sveriges allmänna export-
förening* fortfarande bedriver sin verksamhet i huvudsakligen samma
form som under år 1914 samt att i granskningen av föreningens räk-
skaper deltagar en av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom
bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat
för år 1916 utöver de utav Eders Kungl. Maj:t ur handels- och sjöfarts-
fonden och manufakturförlagslånefonden för samma ändamål anvisade
belopp anvisat ytterligare ett belopp av 16,800 kronor, med rätt för
Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

38:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 38 gjorda fram-
ställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum,
till täckande av den å Sverige belöpande delen av *kostnaderna för en
internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* såsom förslagsanslag på
extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 650 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 39 föreslagit riksdagen att
såsom bidrag till internationella statistiska institutets permanenta byrå i
Haag på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 1,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts
föreläggande framställning, har alltså såsom *bidrag till internationella
statistiska institutets permanenta byrå i Haag* på extra stat för år 1916
anvisat ett belopp av 1,000 kronor.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 40 gjorda fram-
ställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum,
å extra stat för år 1916 under benämning *ersättning till sjömanshusen*
anvisat ett anslag av 40,000 kronor för beredande åt sjömanshusen av
skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning
och redovisning samt med utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter.

41:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 41 därom
gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande
år ägt rum, såsom *anslag till dispaschörsväsendet* å extra stat för år 1916
anvisat till arvode åt två dispaschörsassistenter, anställda den ene i

Stockholm och den andre i Göteborg, 2,000 kronor åt dem var eller tillhopa 4,000 kronor.

42:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 42 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad föregående år ägt rum, *dels* till bestridande av driftkostnader för anordnande av *stormvarningar vid rikets kuster* på extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 15,090 kronor, *dels ock* medgivit, att vad av föregående års av riksdagen beviljade anslag för sagda ändamål vid 1915 års slut icke blivit taget i anspråk må under år 1916 av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet användas.

43:o) I punkt 43 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition om anvisande av medel för ändamålet, som kunde bli förelagd riksdagen, av det utav riksdagen till understöd för byggandet av en flytdocka i Göteborg beviljade anslag å 500,000 kronor bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1916 beräkna ett belopp av 50,000 kronor.

Därefter har Eders Kungl. Maj:t uti en den 12 nästlidne mars till riksdagen avlåten proposition (nr 65), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag, föreslagit riksdagen att

dels av det utav riksdagen till understöd för byggandet av en flytdocka i Göteborg beviljade anslag å 500,000 kronor å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 anvisa ett belopp av 50,000 kronor,

dels ock medgiva att i fråga om utbetalandet av det beviljade anslaget må tillämpas de förändrade bestämmelser, som i omförmälda statsrådsprotokoll finnas angivna.

Till understöd för byggande av ifrågavarande flytdocka har 1914 års senare riksdag beviljat ett anslag av 500,000 kronor samt därav på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 200,000 kronor att disponeras enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 maj 1914 angivna grunder och på vissa av riksdagen i skrivelse den 26 augusti 1914 angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel uppställda villkor. Detta riksdagens beslut innebar dels en nedsättning med 125,000 kronor av det av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet åskade anslaget, 625,000 kronor, dels ock vissa ändringar i och tillägg till de för anslagets åtnjutande föreslagna villkor.

Bland de av riksdagen godkända grunderna för anslagets disponerande förekom bestämmelse om betalningsterminerna för statsbidraget, vilka skulle vara tre, nämligen: 1) sedan kölplåten lagts, 2) sedan dockan sjösatts och 3) sedan dockan anmälts färdig och blivit avsynad. På grund av vissa tekniska förhållanden vid dockans byggande har emellertid nu ansetts lämpligare, att betalningsterminerna begränsas till två, den första då första dockdelen sjösatts och den andra då dockan i sin helhet sjösatts, avprovats och godkänts. Vid inträffandet av vardera av nämnda två tidpunkter skulle hälften av det beviljade statsbidraget utgå. Det för dockans anskaffande bildade bolaget, aktiebolaget Göteborgs skeppsdockor, har förklarat sig ej behöva tillgång till första hälften av statsbidraget förr än år 1916 och till andra hälften förr än år 1917.

Den sålunda ifrågasatta, av departementschefen förordade förändringen i grunderna för statsbidragets utgående förutsätter alltså, att under år 1916 finnes för ändamålet disponibelt ett belopp av 250,000 kronor. Då det för år 1915 anvisade anslaget å 200,000 kronor icke skulle komma att under detta år tagas i anspråk utan finnas tillgängligt för utbetalningen under år 1916, skulle sålunda för sistnämnda år ytterligare erfordras det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 50,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna förändringen i betalningsterminerna, har alltså ansett sig böra anvisa sistberörda belopp på extra stat för år 1916.

I detta sammanhang har riksdagen velat fästa uppmärksamheten därå, att sedan, såsom ovan omförmälts, riksdagen dels nedsatt det av Eders Kungl. Maj:t såsom understöd för ifrågavarande ändamål äskade anslaget 625,000 kronor till 500,000 kronor, dels ock vidtagit vissa förändringar i och tillägg till de för statsbidragets åtnjutande föreslagna villkor, Göteborgs stadsfullmäktige, enligt vad i statsrådsprotokollet meddelats, för sin del godkänt dessa ändringar och tillägg, dock under förutsättning att dockaktiebolaget, utöver i bolaget redan tecknade aktiekapital jämte statsanslaget och obligationslån, tillfördes det ytterligare aktiekapital intill ett belopp av högst 125,000 kronor, som kunde finnas erforderligt för anskaffning i fullt färdigt skick och förläggning å anvisad plats av en flytdocka av den beskaffenhet, som av riksdagen vid anslagets beviljande blivit bestämd. Av statsrådsprotokollet framgår vidare, att, enligt vad under hand meddelats departementschefen, anskaffandet av berörda, eventuellt erforderliga ytterligare aktiekapital lär vara tryggt.

Säker kännedom om att något för Göteborgs stad bindande godkännande av ifrågavarande villkor föreligger, kan man således icke anse sig för närvarande äga, men lärer Eders Kungl. Maj:t icke underlåta att tillse, att innan någon del av statsbidraget utbetalas samtliga de av riksdagen uppställda villkoren äro uppfyllda.

Under uttalande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* av det utav riksdagen till *understöd för byggande av en flytdocka i Göteborg* beviljade anslag å 500,000 kronor å extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 50,000 kronor, *dels ock* medgivit, att i fråga om utbetalandet av det beviljade anslaget må tillämpas de förändrade bestämmelser, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över finansärenden den 12 mars 1915.

44:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t i punkt 44 föreslagit riksdagen att såsom bidrag från Sverige till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m. å extra stat för år 1916 bevilja ett förslagsanslag å högst 15,360 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har alltså såsom *bidrag från Sverige till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m.* å extra stat för år 1916 beviljat ett förslagsanslag å högst 15,360 kronor.

45:o) I punkt 45 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, på de villkor, som innefattas i det mellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena sidan, och aktiebolaget Svenska Amerika-Mexikolinjen, å andra sidan, avslutade kontrakt, av det utav riksdagen såsom understöd till aktiebolaget Svenska Amerika-Mexikolinjen för uppehållande under tiden från medlet av år 1912 till 1916 års utgång av regelbunden förbindelse med ångfartyg (motorfartyg) mellan Sverige samt Nordamerikas Förenta Stater och Mexiko, ävensom eventuellt Västindien, beviljade anslag å 600,000 kronor på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 150,000 kronor.

Riksdagen vill till en början erinra därom, att enligt det mellan bolaget samt Kungl. Maj:t och kronan upprättade kontrakt bolaget är berättigat att för vardera av åren 1915 och 1916 uppbära högst 150,000 kronor. Understödet beräknas efter det antal resor fram och åter, bolaget kan komma att anordna, på så sätt, att bolaget äger uppbära 12,500 kronor för varje sålunda företagen resa.

Enligt vad riksdagen inhämtat, förefinnas emellertid å ifrågavarande

anslag så betydande besparingar, att dessa böra visa sig fullt tillräckliga för bestridande av erforderliga utbetalningar. Skulle, mot vad riksdagen håller för högst sannolikt, å anslaget tillgängliga medel icke fullt förslå, lärar hinder icke möta för Eders Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskjuta erforderligt belopp samt därefter i vanlig ordning anmäla förskottet till ersättande.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

46:o) I punkt 46 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels att — utav det av riksdagen såsom understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande under tiden 1 augusti 1912—31 december 1917 av regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien beviljade förslagsanslag å högst 985.000 kronor, att jämte besparingarna å det av 1907 års riksdag till bolaget för liknande ändamål beviljade anslag av 1,850,000 kronor, på de villkor, Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 april 1911 rörande denna fråga angivna grunder må finna skäligt föreskriva, utbetalas till bolaget — å extra stat för år 1916, för gäldande intill 55 procent av ej mindre de av bolaget för dess fartyg erlagda avgifter i Suezkanalen än även följande med passerandet av kanalen förenade kostnader, nämligen fyr- och båkavgifter, utgifter för sundhetspass och sanitära avgifter, avgifter för tull- och hamnklarering samt avgifter för lotsning under natten i Port Said's hamn, anvisa ett belopp av högst 190,000 kronor;

dels ock därutöver medgiva att till beredande av sådant understöd åt bolaget under år 1916 av ifrågavarande besparingar må användas ett belopp av högst 85,000 kronor.

Jämväl beträffande detta anslag har riksdagen haft under övervägande, huruvida icke detsamma skulle kunna nedsättas eller helt uteslutas — detta på grund därav att man med hänsyn till det betydande belopp, 654,850 kronor 43 öre, bolaget kontraktsenligt till statsverket återburit, skulle kunna förvänta, att jämväl framdeles sådan återbäring kan ske i den omfattning, att de sålunda inflytande medlen skulle vara tillräckliga att täcka utgifterna för statssubventionen. Då emellertid, även om så skulle vara fallet, dylika medel icke bliva tillgängliga förr än år 1918, erfordras alltså anslag för ändamålet för år 1916; och har förty riksdagen

dels utav det av riksdagen såsom understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande under tiden 1 augusti

1912—31 december 1917 av regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien beviljade förslagsanslag å högst 985,000 kronor, att jämte besparingarna å det av 1907 års riksdag till bolaget för liknande ändamål beviljade anslag av 1,850,000 kronor, på de villkor, Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 april 1911 rörande denna fråga angivna grunder må finna skäligt föreskriva, utbetalas till bolaget, å extra stat för år 1916, för gäldande intill 55 procent av ej mindre de av bolaget för dess fartyg erlagda avgifter i Suezkanalen än även följande med passerandet av kanalen förenade kostnader, nämligen fyr- och båkavgifter, utgifter för sundhetspass och sanitära avgifter, avgifter för tull- och hamnklarering samt avgifter för lotsning under natten i Port Suids hamn, anvisat ett belopp av högst 190,000 kronor;

dels ock medgivit, att till beredande av sådant understöd åt bolaget under år 1916 av ifrågavarande besparingar må användas ett belopp av högst 85,000 kronor.

Industri, hantverk och slöjd.

47:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 gjorda framställning har riksdagen

ej mindre medgivit, att vad som under år 1915 kan varda besparat å ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena må under år 1916 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

än även för år 1916,

dels indragit nyssnämnda ordinarie anslag, stort 50,000 kronor,

dels nedsatt det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, nu 25,000 kronor med 12,500 kronor till 12,500 kronor,

dels indragit det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, stort 18,000 kronor,

dels ock indragit det ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien, stort 15,000 kronor.

I följd härav kommer det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av slöjderna, nu 121,500 kronor, att för år 1916 nedsättas med 95,500 kronor till 26,000 kronor.

48:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkterna 48 och 49 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1916 beviljat,

dels såsom *bidrag till upprätthållande av vävskolan i Borås* ett belopp av 5,600 kronor, under villkor att från Älvsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften av berörda statsanslag,

dels såsom *bidrag till avlönande av en andre lärare vid samma skola* ett belopp av 1,500 kronor, under villkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda landsting eller eljest tillskjutet,

dels ock såsom *bidrag till personlig löneförbättring för föreståndaren och förste läraren vid skolan Arthur Krebs* under av departementschefen omförmäلت villkor ett belopp av 750 kronor och såsom *bidrag till sådan löneförbättring för biträdande lärarinnan därstädes Hilma Stenwall* ett belopp av 300 kronor, under villkor att motsvarande belopp, tillhoppa 1,050 kronor, varda för ändamålet från omförmälda läns landsting eller eljest tillskjutna.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 50 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, under vissa av departementschefen tillstyrkta villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* å extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 4,000 kronor.

50:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 51 därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för de senaste åren ägt rum, åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom *bidrag till uppehållande av dess verksamhet* under år 1916 på extra stat för samma år anvisat ett belopp av 15,000 kronor.

Skatteomkostnader.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 52 föreslagit riksdagen att *dels*, med godkännande av de utav departementschefen förordade ändringar i tullverkets stater, för år 1916 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp av 6,793,050 kronor att såsom förslagsanslag utgå, *dels* ock medgiva, att för år 1916 till avlöning åt de tjänstinnehavare, vilkas innehavande befattningar antingen bibehållas i den nya organisationen eller därstädes ersättas med befattningar

i lägre tjänstegrad, men vilka komma att kvarstå å äldre stat, må disponeras avlöningarna vid motsvarande befattningar i den nya staten.

De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i nu gällande ordinarie avlöningsstat för tullverket kunna sammanfattas sålunda:

Den för år 1915 fastställda avlöningsstaten slutar å ett belopp av kr. 4,852,900: —

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle emellertid för år 1916 *avgå*

dels avlöning vid en uppsyningsmanstjänst av klass 3 kr. 1,750: —

dels avlöning vid en vaktmästartjänst av klass 3 » 1,200: —

dels ock skillnaden i avlöning mellan en uppsyningsmanstjänst av klass 3 och en vaktmästartjänst av klass 3 » 550: —

eller sammanlagt kr. 3,500: —

men däremot *tillkomma*

avlöningen vid en kustvaktjänst kr. 1,300: —

då alltså minskningen skulle uppgå till kr. 2,200: —

och sålunda den ordinarie avlöningsstaten för år 1916 utgöra kr. 4,850,700: —

Å övergångsavlöningsstaten skulle, liksom för år 1915, icke beräknas något belopp.

Indragningsstaten, som för år 1915 slutar å 11,860 kronor, skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag upptagas till 12,460 kronor.

Beträffande omkostnadsstaten har Eders Kungl. Maj:t föreslagit en nedsättning i anslaget till hemliga utgifter från 9,000 kronor till 6,000 kronor, i följd varav statens slutsumma kunnat minskas från 1,147,890 kronor till 1,144,890 kronor.

Uti övriga ordinarie utgiftsstaten har någon förändring icke föreslagits.

Den extra avlöningsstaten för lokalförvaltningen skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag komma att upptaga:

dels avlöningen vid följande tjänster, nämligen:

sjutton kontrollörstjänster kr. 71,400: —

trettiofyra kammarskrivartjänster » 95,200: —

femton vaktmästartjänster av klass 1 » 26,250: —

Transport kr. 192,850: —

	Transport kr.	192,850: —
<i>dels ock</i> ortstillägg vid		
sju kontrollörstjänster à kr. 290: —	kr. 2,030: —	
tretton kammarskrivartjänster à kr. 210: —	» 2,730: —	
sju vaktmästartjänster av klass 1 ^e à kr.		
131: —	» 917: —	» 5,677: —
alltså sammanlagt		kr. 198,527: —
eller i runt tal kronor		198,530.

I fråga om detta belopp, som överensstämmer med slutsumman av den extra avlöningsstaten för år 1915, har, på sätt av punkt 54 här nedan inhämtas, särskild framställning gjorts.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag, har

dels med godkännande av de vid denna skrivelse fogade förslag till utgiftsstaten för tullverket för år 1916 (Bil. A) bestämt anslaget för *tullverket* till ett mot staternas slutsumma svarande belopp av 6,793,050 kronor att såsom förslagsanslag utgå,

dels ock medgivit, att för år 1916 till avlöning åt de tjänst innehavare, vilkas innehavande befattningar antingen bibehållas i den nya organisationen eller därstädes ersättas med befattningar i lägre tjänstegrad, men vilka komma att kvarstå å äldre stat, må disponeras av löningarna vid motsvarande befattningar i den nya staten.

52:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 53 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen*, i enlighet med vad departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 närmare utvecklat, på extra stat för år 1916 anvisat ett förslagsanslag, högst 16,000 kronor.

53:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 54 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning*, i enlighet med vad departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 närmare utvecklat, på extra stat för år 1916 anvisat ett förslagsanslag, högst 198,530 kronor.

54:o) I punkt 55 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i frågan, som kunde varda framlagd, till

förstärkning av arbetskrafterna hos kontrollstyrelsen bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1916 beräkna ett belopp av 21,000 kronor.

Därefter har Eders Kungl. Maj:t uti en den 19 mars 1915 till riksdagen avlåten proposition (nr 82), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter i huvudsaklig överensstämmelse med de i berörda statsrådsprotokoll angivna grunder på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag av 19,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 6,500 kronor.

Enligt hittills gällande bestämmelser åligger det kontrollstyrelsen i fråga om brännvinsförsäljningsärenden att

- 1) meddela föreskrifter och formulär för förande av brännvinsförsäljningsbolagens räkenskaper,
- 2) meddela föreskrifter för revisionsberättelses avfattande,
- 3) besluta om ansvarsfrihet för bolagen,
- 4) meddela erforderliga föreskrifter i följd av vägrad ansvarsfrihet,
- 5) pröva frågor om fastighetsinköp och om större förändringar inom redan förvärvad fastighet samt
- 6) föra förteckning över kontrollområden.

Av dessa åligganden kommer uppdraget att besluta om ansvarsfrihet för bolagen att för första gången av styrelsen utövas beträffande försäljningsåret 1914 (alltså under senare delen av år 1915); och förväntas detta uppdrag, enligt vad som framgår av kontrollstyrelsens i ärendet avgivna yttrande, bliva för styrelsen mycket maktpåliggande, då, såsom jämväl av nykterhetskommittén framhållits, ansvarighetsprövningen måste göras synnerligen ingående för att icke statens intressen skola bliva åsidosatta.

Genom de av innevarande riksdag beslutade ändringarna i 15 § 1, 3, 4, 5, 8 och 9 mom. samt 17 § 2 mom. brännvinsförsäljningsförordningen har kontrollstyrelsens verksamhetsområde ytterligare utvidgats. Styrelsen har nämligen att från och med den 1 juli 1915 utöva överinseendet över vederbörande bolags verksamhet, och skall bolaget ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, styrelsen kan meddela i avseende å inköp av, försäljningspris för samt alkoholstyrka hos brännvin ävensom beträffande bolagets förvaltning.

Styrelsen skall vidare pröva och meddela beslut i frågor om medgivande för brännvinsförsäljningsbolag att ingå affärsavtal för längre tid än bolagets rättighet upplåtits.

För behörigt fullgörande av de åligganden, som sålunda påvila styrelsen, anses en förstärkning av styrelsens arbetskrafter erforderlig. Behovet i sådant avseende beräknas till en extra ledamot, en extra tjänsteman i första lönegraden, varjämte skulle erfordras ökning av anslaget till amanuenser m. m.

Den föreslagna utvidgningen av styrelsen skulle för år betinga	
till arvode åt en extra ledamot	kronor 5,600
» » » en biträdande tjänsteman	» 3,900
» vikariatsersättningar, extra biträden, renskrivning m. m. samt ersättning åt sakkunniga	» 3,500
Summa för år	kronor 13,000.

Beträffande posten å 3,500 kronor har styrelsen beräknat	
till vikariatsersättningar	kronor 350
» extra biträden, renskrivning m. m.	» 2,100
» ersättning åt sakkunniga	» 1,050

eller tillhopa kronor 3,500.

Då ifrågavarande utvidgning av kontrollstyrelsen borde träda i verket redan i mitten av år 1915, har för detta år beräknats hälften av nyss angivna årskostnad eller 6,500 kronor.

Den sammanlagda kostnaden för senare delen av år 1915 och för år 1916 skulle sålunda uppgå till 19,500 kronor.

Då riksdagen funnit den ifrågasatta förstärkningen av styrelsens arbetskrafter vara av behovet påkallad, samt ej heller i övrigt haft något att erinra mot det föreliggande förslaget, har riksdagen till *förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter* i huvudsaklig överensstämmelse med de i berörda statsrådsprotokoll angivna grunder på extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 19,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 6,500 kronor.

Kronans publika hus.

55:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 56 gjorda framställning har riksdagen av det av riksdagen för *utförande av vissa reparationsarbeten i Riddarholmskyrkan* beviljade anslag å 352,500 kronor på extra stat för år 1916 anvisat det av nämnda anslag återstående beloppet 102,500 kronor.

De kungl. teatrarna.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har uti punkterna 57, 58 och 59 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1916 anvisa *dels* till gäldande av årspremier för brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad ett anslag av 40,176 kronor, *dels* till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i operabyggnaden förvarad lösegendom ett anslag av 3,668 kronor, *dels ock* till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom ett anslag av 1,735 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år disponera berörda belopp å tillhoppa 45,579 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har alltså på extra stat för år 1916 anvisat *dels* till gäldande av årspremier för brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad ett anslag av 40,176 kronor, *dels* till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i operabyggnaden förvarad lösegendom ett anslag av 3,668 kronor, *dels ock* till gäldande av årspremie för brandförsäkring av staten tillhörig, i dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom ett anslag av 1,735 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan innevarande år disponera berörda belopp å tillhoppa 45,579 kronor.

Diverse.

57:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 60 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad föregående år ägt rum, å extra stat för år 1916 anvisat ett belopp av 1,550,000 kronor, att fördelas mellan landsting och städer, som icke deltaga i landsting, efter förhållandet mellan den bevillning av fast egendom samt av inkomst, som debiterats på grund av vederbörande prövningsnämnds år 1916 verkställda eller fastställda taxeringar inom landstingsområde eller stad, varom nu nämnts, och den i samma ordning debiterade bevillningssumman för hela riket.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 61 föreslagit riksdagen, att det ordinarie anslaget till ersättning till vissa städer och köpingar för till stats-

verket indragna brännvinsförsäljningsmedel för år 1916 upptages till ett belopp av 5,295,432 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså medgivit, att det ordinarie anslaget till *ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel* för år 1916 upptages till ett belopp av 5,295,432 kronor.

59:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse den 23 mars 1915 (nr 41) anmält, har riksdagen, till understödjande av arbetslösa tobaksarbetare, på extra stat för år 1916 under sjunde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 365,000 kronor.

60:o) I punkten 62 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan å proposition i ämnet, till täckande av brist i anslaget till ny upplaga av handboken Sveriges land och folk bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1916 beräkna ett belopp av 15,000 kronor.

Därefter har Eders Kungl. Maj:t, i en till riksdagen den 16 april 1915 avlåten proposition (nr 155), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen dels bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att å statens vägnar godkänna vid statsrådsprotokollet fogade, av aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner avgivna förslag till avtal rörande utgivandet av en engelsk och en svensk edition av en ny upplaga av handboken Sveriges land och folk; dels ock för gäldande av staten enligt nämnda avtal åliggande kostnad för utgivandet av berörda editioner å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag av 15,000 kronor.

Sedan 1910 års riksdag i anledning av en inom riksdagen väckt motion anhallit, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta anställa utredning i fråga om utgivande av en ny upplaga av handboken Sveriges land och folk och därefter till riksdagen inkomma med det förslag vartill förhållandena kunde föranleda, samt Eders Kungl. Maj:t till 1912 års riksdag avlåtit proposition i ämnet, beviljade denna riksdag för utgivande ånyo av handboken Sveriges land och folk i en svensk, en tysk och en engelsk upplaga å extra stat under riksstatens sjunde huvudtitel för år 1913 ett anslag å 20,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1912 av nämnda anslag disponera 10,000 kronor.

Därefter har 1913 års riksdag på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 70,000 kronor för utgivande av nämnda handbok.

För ifrågavarande ändamål har sålunda anvisats sammanlagt 90,000 kronor eller det belopp, som vid tiden för anslagens beviljande beräknades erforderligt för arbetets fullbordande.

Detta belopp har emellertid visat sig otillräckligt. Uti en till statsrådet och chefen för finansdepartementet ingiven promemoria av den 10 november 1914 har den för handbokens utgivande av Eders Kungl. Maj:t förordnade redaktören redogjort för de ytterligare anslag, som erfordrades för arbetets fullföljande, enligt vilken redogörelse skulle krävas omkring 80,000 kronor utöver redan för ändamålet anvisade medel. Arbetet hade, enligt vad redaktören meddelade, fortskridit därhän, att den tyska editionen redan utgivits, den engelska vore i det närmaste färdig samt den svenska upplagan till väsentlig del fullbordats.

Med anledning härav har Eders Kungl. Maj:t infordrat yttrande i ärendet från kommerskollegium och statistiska centralbyrån, vilka i gemensamt utlåtande hemställt, att utgivandet av arbetet måtte avbrytas och oguldua kostnader likvideras.

I överensstämmelse härmed beräknades, såsom ovan nämnts, i statsverkspropositionen under punkt 62 ett anslag av 15,000 kronor.

Emellertid har nu, såsom av det vid förevarande proposition fogade statsrådsprotokollet framgår, frågan kommit i ett nytt läge. Till förhindrande av att arbetet skulle behöva nedläggas, har nämligen på enskild väg från i saken intresserade sammanskjutits ett belopp av 42,500 kronor. Om vidare beräknades ett bidrag från handels- och sjöfartsfonden av 7,500 kronor, något som kommerskollegium i ett senare avgivet utlåtande för sin del tillstyrkt, skulle för arbetets fullföljande förefinnas ett belopp av 50,000 kronor. Tillika hade, enligt vad vidare av departementschefen meddelas, från den firma, som verkställde tryckningen av arbetet, aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner, inkommit erbjudande att på egen risk fullborda utgivandet av handbokens engelska och svenska editioner under villkor, att till förlagsfirmans disposition utan redovisningsskyldighet utbetalades såväl förenämnda 50,000 kronor som ett ytterligare belopp av 20,000 kronor. Sistnämnda summa finge likväl minskas med vad som kunde inflyta genom ytterligare enskilda bidrag. Sådant bidrag hade redan blivit utfäst till ett belopp av 1,000 kronor, och hyste departementschefen bestämd förhoppning att ytterligare dylika bidrag skulle inflyta.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit, ansåg departementschefen, att arbetet borde fullföljas i överensstämmelse med det gjorda erbjudandet samt att av riksdagen borde för ändamålet äskas ett anslag av 15,000 kronor. Skulle det visa sig, att enskilda bidrag av här berört slag

skulle inflyta i otillräcklig grad, borde tagas i övervägande, huruvida det felande beloppet, som icke komme att uppgå till 4,000 kronor, borde täckas genom anslagsmedel eller bidrag från handels- och sjöfartsfonden.

I erbjudandet ingår att staten av den engelska upplagan skulle kostnadsfritt erhålla 4,600 exemplar. Av den svenska upplagan skulle däremot staten utan avgift bekomma endast 25 exemplar, varjämte statsverket berättigades att därutöver tillösa sig det antal exemplar, statsverket önskade mot ett pris lika med två tredjedelar av bokhandelspriset, vilket senare icke finge sättas högre än 15 kronor för häftat exemplar.

Beträffande ifrågavarande uppgörelse har departementschefen vidare framhållit hurusom, genom de anordningar, för vilka sålunda redogjorts, möjlighet beretts att fullborda utgivandet av de nya editionerna av handboken Sveriges land och folk med en uppoffring av allmänna medel, som icke alltför avsevärt överstege den utgift, statsverket måste vidkännas, i händelse arbetet skulle avbrytas och alla hittills havda kostnader för arbetet gäldas. En betydande nackdel vore visserligen förenad med det föreliggande arrangementet, och det vore, att staten icke finge disponera över den svenska upplagan, utan bleve nödsakad att — om än för ett måttligt pris — tillösa sig huvudsakliga delen av det antal exemplar, som kunde finnas erforderligt för det allmännas räkning. Men denna olägenhet syntes mer än uppvägas av fördelen, att man icke nödgades genom utgivningsarbetets avbrytande göra mer eller mindre värdelöst det betydande arbete, som hittills nedlagts å de svenska och engelska editionerna, utan i stället garanti vunnes för att dessa editioner verkligen komme till stånd och statsverkets kostnad härför bleve inom snäva gränser fixerad.

Riksdagen har icke kunnat undgå att finna särdeles anmärkningsvärt, att utgifterna för ifrågavarande arbetes utgivande i så synnerligen hög grad överstigit de beräknade kostnaderna. Den väsentligaste orsaken härtill synes hava varit, att verkets omfång ökats med närmare 50 procent av det ursprungligen avsedda, en ökning som, enligt riksdagens uppfattning, icke bort ifrågakomma.

Beträffande det av departementschefen nu föreslagna sättet för fullföljande av utgivningsarbetet anser sig riksdagen icke böra underlåta att framhålla, hurusom härigenom det med utgivningen avsedda syftet endast genom ytterligare tillskott av statsmedel kan till fullö ernås, i det staten, trots hittills på arbetet nedlagda betydande kostnader, likväl skulle nödgas härutöver utgiva betalning för i det närmaste alla för statens behov erforderliga exemplar av den svenska upplagan.

Då emellertid ett avbrytande av utgivningsarbetet uppenbarligen skulle medföra, att de hittills för företagets genomförande nedlagda kost-

naderna bleve tillspillogivna samt statens utgifter för avvecklingen av ifrågavarande företag under alla förhållanden skulle komma att uppgå till ett belopp, som blott oväsentligt understeg den nu begärda anslagssumman, har riksdagen, jämväl med hänsyn till den enskilda offervillighet, som för företagets genomförande ådagalagts, ansett Eders Kungl. Maj:ts förslag innebära den under de givna förhållandena bästa lösningen av frågan.

Riksdagen har sålunda *dels* bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att å statens vägnar godkänna vid statsrådsprotokollet fogade, av aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner avgivna förslag till avtal rörande utgivandet av en engelsk och en svensk edition av en ny upplaga av handboken Sveriges land och folk; *dels ock* för gäldande av staten enligt nämnda avtal åliggande kostnad för utgivandet av berörda editioner å extra stat för år 1916 beviljat ett anslag av 15,000 kronor.

61:o) Till täckande av utgifter, som statskontoret förskottsvis bestritt för de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1915 omförmälda ändamål, har Eders Kungl. Maj:t i punkt 63 av förevarande huvudtitel föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1916 anvisa i jämnt krontal, 639,626 kronor.

Riksdagen har, till täckande av ovan omförmälda, *utav statskontoret anmälda förskott* å extra stat för år 1916 anvisat ett anslag av 639,626 kronor.

62:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 65 gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad föregående år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1915 angivna grunder, av *extra lönetillägg* för innevarande år åt en del *tjänstemän och betjante i till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer*, å extra stat för år 1916 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 3,500 kronor.

63:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 181, av den 16 april 1915, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för inrättandet, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i berörda protokoll angivits, av en rikskommission för den ekonomiska krigsberedskapen på extra stat för år 1916 under sjunde huvudtiteln anvisa ett anslag av 30,000 kronor.

Den senaste tidens händelser hava ojävaktigt ådagalagt den stora betydelsen av en effektiv ekonomisk krigsberedskap. Härtill hörer icke blott att redan i fredstid tillgodose vissa oundgängliga praktiska behov utan även att ombesörja utarbetandet av fullständiga planer i fråga om de åtgärder i övrigt av olika slag, som vid ett inträffande krigsutbrott eller fara därför böra vidtagas. Då härutinnan åtskilligt hittills brustit, är det uppenbart, att de uppgifter, om vilka här är fråga, måste göras till föremål för en ingående uppmärksamhet.

Om ock riksdagen sålunda funnit syftet med den förevarande propositionen i hög grad beaktansvärt, har riksdagen emellertid ansett den i ärendet förebragta utredningen icke vara av beskaffenhet, att riksdagen på grundval av densamma kan taga ståndpunkt till frågan, huruvida en särskild permanent organisation för den ekonomiska krigsberedskapen är erforderlig och huru en sådan organisation eventuellt bör vara sammansatt. Innan beslut i sådant avseende må kunna fattas, synes det riksdagen vara nödvändigt, att en omfattande förberedande undersökning varder vidtagen, huruvida ej andra utvägar för frågans lösning, än den som i propositionen härför anvisats, böra kunna ifrågakomma.

Vid en undersökning, huruledes en effektiv ekonomisk krigsberedskap bäst främjas, böra givetvis i möjligaste mån tillgodogöras de erfarenheter i nu omhandlade hänseenden, som under det pågående världskriget vunnits, icke blott i vårt land utan ock utomlands och framför allt i de av kriget närmast berörda länderna. Beaktas bör vid utredningen särskilt frågan, huru de ursprungligen upprättade planerna för den ekonomiska krigsberedskapen lämpligen må kunna förnyas och fullständigas, så att de vid varje tidpunkt föreliggande planerna verkligen äro avpassade efter de då rådande tidsförhållandenas krav.

På grund av vad sålunda anförts och då Eders Kungl. Maj:t lär oberoende av särskilt anslag å riksstaten kunna så väl vidtaga de åtgärder, som för närvarande befinnas erforderliga, som ock igångsätta de utredningar, vilka böra föregå den slutliga lösningen av den förevarande synnerligen betydelsefulla frågan, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke av riksdagen bifallits.

Övriga ordinarie anslag.

64:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjunde huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan förändring, än att för jämnande av huvudtitelns slutsumma föreslagits en höjning å det ordinarie förslagsanslaget för bestridande av tryckningskostnader från dess nuvarande belopp 133,070 kronor med 41 kronor till 133,111 kronor.

Samtliga ordinarie anslag under sjunde huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, hava för år 1916 fastställts till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget för bestridande av tryckningskostnader för jämnande av huvudtitelns slutsumma ökats från dess nuvarande belopp 133,070 kronor med 67 kronor till 133,137 kronor.

Stockholm den 28 maj 1915.

Med undersåttlig vörndnad.

Förslag

till

Utgiftsstaten för tullverket att tillämpas under år 1916.

A. Avlöningsstaten.	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
I. Generaltullstyrelsen.					
1 generaltulldirektör	7,000	3,000	1,000	11,000) Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	
3 byråchefer	—	—	—	24,300	
Kansliet.					
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 sekreterare	—	—	—	5,800	
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 notarie	2,200	1,500	300	4,000	
3 notarier	—	—	—	12,000) Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt skrivbiträde	700	350	150	1,200	
1 kvinnligt skrivbiträde	—	—	—	1,200	
Kameralbyrån.					
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 förste revisor	3,600	1,800	400	5,800	
1 revisor och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
3 revisorer och bokhållare	—	—	—	12,000	
Revisionsbyrån.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	
2 aktuarier	—	—	—	8,000) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 revisor	2,200	1,500	300	4,000	
7 revisorer	—	—	—	28,000	
Transport	—	—	—	154,800	

	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Transport	—	—	—	154,800	
Tullbehandlings- och upplysningsbyrån.					
1 byråassistent	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 byråassistent	—	—	—	5,800	
1 andre byråassistent	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
Till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt extra biträden ävensom till renskrivningskostnad, <i>förslagsanslag</i>	—	—	—	125,000	
därav till gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän och vaktmästare hos styrelsen högst 3,000 kr.					
1 förste vaktmästare ¹	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
1 vaktmästare ¹	700	350	150	1,200	
6 vaktmästare ¹	—	—	—	7,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
Transport	—	—	—	305,300	

¹ Åtnjuta beklädnad eller beklädnadsersättning samt kostnadsfri läkarvård jämte medikamenter i enlighet med vad i sådant avseende gäller beträffande till samma förmån berättigade befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning. Om vaktmästare hos styrelsen i sådan egenskap åtnjuta fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kr. årligen.

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport	—	—	—	305,300	—	—
II. Lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen.						
1. Tjänstemän av högre grad.						
a) Med bestämd tjänstgöringsort.						
1 kustbevakningschef i Skåne och Blekinge	5,500	5,500			4,400	
1 kustbevakningschef i Hallands samt Göte- borgs och Bohus län.....	—	5,500				
1 gränsbevakningschef i Dalsland, Värm- land och Dalarne	4,800	4,800				3,600
1 överinspektör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm	7,300	7,300			5,000	
1 överinspektör av klass 1 vid d:o i Göte- borg	—	7,300				
1 överinspektör av klass 2 vid d:o i Malmö	6,300	6,300			4,500	
2 överinspektörer av klass 2 vid tullbevak- ningsinspektionerna i Stockholm och Göteborg	—	12,600		400		
1 överinspektör av klass 3 vid d:o i Malmö	5,500	5,500				4,400
1 tullförvaltare av klass 1 vid tullkammaren i Stockholm	6,300	6,300			4,500	
12 tullförvaltare av klass 1 vid d:o i Norr- köping, Malmö, Hälsingborg, Trällebörg, Göteborg, Gävle och Sundsvall, vid upp- börds- och nederlagskontoren i Stock- holm och Göteborg, ävensom vid upp- börds- samt konfiskations- och kassörs- kontoret i Malmö	—	75,600				
1 tullförvaltare av klass 2 vid tullkammar- ren i Kalmar	5,500	5,500				4,000
4 tullförvaltare av klass 2 vid d:o i Lands-						
Transport	—	142,200	—	305,300	—	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport krona och Halmstad samt vid konfiska- tions- och kassörskontoren i Stockholm och Göteborg	—	142,200	—	305,300	—	
1 tullförvaltare av klass 3 vid tullkamma- ren i Uppsala	—	22,000			4,000	
19 tullförvaltare av klass 3 vid d:o i Ny- köping, Jönköping, Oskarshamn, Visby, Karlskrona, Karlshamn, Åhus, Lund, Ystad, Varberg, Strömstad, Borås, Karl- stad, Örebro, Söderhamn, Hudiksvall, Härnösand, Luleå och Haparanda	4,800	4,800			3,600	
1 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Söder- tälje	—	91,200				
20 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Eskils- tuna, Linköping, Västervik, Ronneby, Sölvesborg, Simrishamn, Falkenberg, Lysekil, Uddevalla, Lidköping, Mon, Charlottenberg, Västerås, Falun, Örn- sköldsvik, Östersund, Storlien, Umeå, Skellefteå och Riksgränsen	4,000	4,000		400	3,300	
1 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Mem	—	80,000			2,700	
3 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Vad- stena, Marstrand och Piteå	3,300	3,300				
1 överkontrollör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm	—	9,900			4,500	
1 överkontrollör av klass 1 vid d:o i Göteborg	6,300	6,300				
1 överkontrollör av klass 2 vid tullkamma- ren i Stockholm	—	6,300			3,800	
3 överkontrollörer av klass 2 vid d:o i Malmö och Göteborg samt vid packhus- inspektionen i Malmö	5,300	5,300				
Transport	—	15,900	391,200	305,300	—	

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
Transport	—	—	391,200	305,300	—	—
b) Övriga tjänstemän av högre grad.						
1 förste kontrollör	4,800	4,800				3,600
16 förste kontrollörer	—	76,800				
1 kontrollör	4,200	4,200				3,300
82 kontrollörer (därav 3 kontrollörer och uppbörds-kassörer samt 7 bevaknings- kontrollörer)	—	344,400				
1 kammarskrivare	2,800	2,800			400	2,100
245 kammarskrivare	—	686,000				
1 tullinspektör	2,600	2,600				2,000
7 tullinspektörer (därav 2 gränsinspektörer)	—	18,200				
1 tullfiskal	3,000	3,000				1,151,800
3 tullfiskaler	—	9,000	1,151,800			
2. Tjänstemän av lägre grad.						
1 överuppsyningsman av klass 1	2,600	2,600			300	1,700
1 överuppsyningsman av klass 1	—	2,600				
1 överuppsyningsman av klass 2	2,300	2,300			200	1,300
3 överuppsyningsmän av klass 2 (därav 1 befälhavare & kustbevakningsångare)	—	6,900			300	
1 gränsöveruppsyningsman	2,600	2,600				1,200
1 kustöveruppsyningsman	2,100	2,100				
26 kustöveruppsyningsmän	—	54,600			150	1,100
1 uppsyningsman av klass 1	2,050	2,050				
41 uppsyningsmän av klass 1	—	84,050				1,200
1 uppsyningsman av klass 2	1,900	1,900				
22 uppsyningsmän av klass 2	—	41,800				1,100
1 uppsyningsman av klass 3	1,750	1,750				
Transport	—	205,250	1,543,000	305,300	—	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
Transport	—	205,250	1,543,000	305,300	—	—
23 uppsyningsmän av klass 3	—	40,250			150	1,100
1 gränsuppsyningsman	2,050	2,050				1,300
6 gränsuppsyningsmän	—	12,300				
1 kustuppsyningsman	1,650	1,650			100	1,100
65 kustuppsyningsmän	—	107,250				
1 vaktmästare av klass 1	1,750	1,750				1,000
496 vaktmästare av klass 1	—	868,000			900	
1 vaktmästare av klass 2	1,500	1,500				1,000
190 vaktmästare av klass 2 (därav 2 an- ställda å kustbevakningsångare)	—	285,000			900	
1 vaktmästare av klass 3	1,200	1,200				100
62 vaktmästare av klass 3	—	74,400			1,000	
1 gränsridare	1,500	1,500				900
163 gränsridare	—	244,500			1,000	
1 kustvakt	1,300	1,300				900
41 kustvakter	—	53,300			1,000	
1 kustroddare	1,200	1,200				900
225 kustroddare	—	270,000	2,172,400		1,000	
Till ortstillägg åt befattningshavare vid lokal- tullförvaltningarna i Stockholm, Hapa- randa och Riksgränsen, <i>förslagsanslag</i>	—	—	56,000			
Till arvoden åt föreståndare för tullförvalt- ningsavdelning i Göteborg och Malmö för utövande av i § 18 i avlöningsreg- lementet omförmålt uppdrag, <i>förslags- anslag högst</i>	—	—	2,000			
Transport	—	—	3,773,400	305,300	—	—

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.	
Transport	—	—	3,773,400	305,300	—	—
Till arvoden åt tullexpeditions- och gräns- stationsföreståndare, <i>förslagsanslag</i> ...	—	—	12,000			
Till arvoden åt ordinarie tjänstemän för tullbehandling av passagerareffekter, <i>förslagsanslag</i>	—	—	10,000			
Till vikariatsersättning, extra biträden m. m., <i>förslagsanslag</i>	—	—	750,000	4,545,400		
därav för utbetalande av flyttningshjälp åt tjänstemän högst 2,000 kronor.						
Säger	—	—	—	4,850,700	—	—
 B. Ålderstilläggsstaten.						
<i>Förslagsanslag</i>				450,000		
			Transport	5,300,700		

		K r o n o r.					Kronor.
Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	För befattningen upp- tagen avlöning i					
		1915 års stat.	1904 års stat.	1910 års stat.			
Transport	—	—	—	—	—	5,300,700	
C. Övergångsavlöningsstaten.							
Stockholm.							
Generaltullstyrelsen.							
Generaltulldirektören S. F. R. P. Cederschiöld ¹	6,200	2,800	—	—	9,000		
Anm. Ämbetet utbytes vid innehavarens avgång mot ett generaltulldirektörsämbete med	—	—	11,000	—	—		
Tullkammaren.							
Andre kontrollören E. G. M. Lindh	2,500	500	—	3,000	—		
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en kontrollörstjänst med	—	—	4,200	—	—		
Tullbevakningsinspektionen.							
Överinspektören N. G. Nordquist ²	4,200	800	—	—	5,000		
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektorstjänst med	—	—	6,300	—	—		
Västervik.							
Tullförvaltaren H. V. E. Moberg	3,000	1,000	—	4,000	—		
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en tullförvaltartjänst med	—	—	4,000	—	—		
Transport	—	—	25,500	7,000	14,000	5,300,700	

¹ Åtnjuter boställsvåning i ett staten och Stockholms stad gemensamt tillhörigt hus enligt kungl. brev den 23 februari 1825.

² Åtnjuter boställsvåning i ett staten och Stockholms stad gemensamt tillhörigt hus enligt kungl. brev den 10 maj 1867.

	K r o n o r					Kronor.
	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	För befattningen upp- tagen avlöning i			
			1915 års stat.	1904 års stat.	1910 års stat.	
Transport	—	—	25,500	7,000	14,000	5,300,700
Göteborg.						
Packhusinspektionen.						
Överinspektoren J. H. Lindquist.....	4,000	3,000	—	7,000	—	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektorstjänst med	—	—	7,300	—	—	
Säger	—	—	32,800	14,000	14,000	
Transport	—	—	—	—	—	5,300,700

	K r o n o r.
Transport	— 5,300,700
D. Indragningsstaten.	
Visby.	
Jaktuppsyningsmannen T. A. Thomsson	1,100
Malmö.	
Kustvakten till häst J. A. Möller	400
Landskrona.	
Kustroddaren A. P. L. Bahr	700
Hälsingborg.	
Kustvakten till fot C. J. Persson	360
Transport	2,560 5,300,700

		K r o n o r.	
	Transport	2,560	5,300,700
Halmstad.			
Kustroddaren J. R. Bengtsson		700	
Falkenberg.			
Kustuppsyningsmannen C. G. Meyer		800	
Jaktuppsyningsmannen C. F. Andersson		1,100	
Varberg.			
Kustroddaren J. A. Berndtsson		700	
» J. A. A. Gustafsson		700	
» A. Andersson		700	
Göteborg.			
Kustuppsyningsmannen A. G. Christensson		800	
Kustroddaren E. Svensson		700	
» A. L. Säterström		700	
Lysekil.			
Kustroddaren C. W. H. Ofverman		700	
Härnösand.			
Vaktmästaren N. F. Rosenqvist		700	
Östersund.			
Gränsridaren J. P. Bodin		700	
Umeå.			
Vaktmästaren A. Rönmark		900	12,460
E. Pensionsstaten för avskedade tjänstinnehavare.			
<i>Förslagsanslag</i>		—	300,000
F. Pensionsstaterna för avlidna tjänstinnehavares efterlämnade änkor och barn.			
a) För beredande av den genom nådiga reglementet den 16 februari 1833 stadgade pensionering, <i>förslagsanslag</i>		25,000	
b) Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning, bestämt anslag		10,000	35,000
G. Omkostnadsstaten.			
Anslag till vissa arvoden enligt särskild förteckning, <i>förslagsanslag</i>		7,570	
» » rese- och traktamentskostnader, <i>förslagsanslag</i>		20,000	
» » tullhusbyggnader och reparationer samt hushyror och tomtören, <i>förslagsanslag</i>		15,000	
	Transport	42,570	5,648,160

		Kronor.	
	Transport	42,570	5,648,160
Anslag till underhåll och drift av tullverkets ångare samt bränsle för kustbevakningspersonalens tjänstebåtar, <i>förslagsanslag</i>		30,000	
» »	expenser, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
» »	post- och telegramporto, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
» »	läkarvård och medikamenter samt begravningshjälp, <i>förslagsanslag</i>	15,000	
» »	skeppsmättningskostnad, <i>förslagsanslag</i>	38,200	
» »	gratifikationer åt krono- och lots- samt kanalbetjante, som utmärka sig genom nitisk tillsyn och kontroll mot överträdelse av tullförfattningarna	1,500	
» »	jakt- och båtlega samt hästlega och resekostnader, <i>förslagsanslag</i>	175,000	
» »	utbildning i tulltjänsten, <i>förslagsanslag</i>	21,000	
» »	tulltjänstemäns av lägre grad beklädnad och beväring, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
» »	beslagarandelar, tullstatens enskilda pensionsinrättnings andelar av böter samt tulltjänstemäns andelar av ersättning för vissa tjänstförrättningar, <i>förslagsanslag</i>	500,000	
» »	hemliga utgifter.....	6,000	
» »	diverse utgifter, <i>förslagsanslag</i>	45,620	1,144,890
Summa kronor			6,793,050

Förteckning å arvoden på tullverkets omkostnadsstat för år 1916.

		Kronor.
Stockholms rådstuvurätts avdelning för tullmål:		
1 ordförande	600:—	
2 ledamöter å 375 kronor	750:—	
1 notarie	750:—	2,100
Övriga rådstuvurätter för avgörande av tullmål enligt nådiga breven den 15 februari 1841 och den 6 april 1858, tillsammans förslagsvis upptagna		1,900
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätterna inom Jämtlands län		750
» » » » i gränstullrätten inom Norrbottens län		2,000
» » tolk för finska språket vid » » » »		300
» » präst i Sandhamn		250
» » skollärare i Landsort.....		70
» » » i Huvudskär.....		100
» » » i Sandhamn		100
Summa kronor		7,570

**Tabell över anslagen under riksstatens sjunde huvudtitel.
Finansdepartementet.**

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
A. Departementet.									
1	Departementschefen.....					17,000	—		
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli					58,000	—		
3	Provisorisk lönereglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>							7,965	—
4	Extra föredragande i departementet							7,000	—
5	Extra kanslisekreterare i departementet.....							5,250	—
6	Biträde inom departementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst					4,700	—		
Säger för departementet						79,700	—	20,215	—
B. De centrala ämbetsverken.									
Kammarkollegium:									
1	Kammarkollegium	128,000	—						
2	Anställande av en extra advokatfiskal hos kammarkollegium			6,000	—				
3	Ordande av vissa kammarkollegii aktuariekontor tillhörande handlingar.....			1,500	—				
4	Anställande hos kammarkollegium av en adjungerad ledamot, en extra arkivarie och en extra notarie m. m.....			19,225	—	128,000	—	26,725	—
Statskontoret:									
5	Statskontoret					169,000	—		
6	Anställande av en extra revisor å statskontorets riksbokslutsbyrå							3,100	—
Mynt- och justeringsverket:									
7	Bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader, <i>reservationsanslag</i> , att av inkomst av myntning och justering direkt utgå.....					915,000	—		
Kommerskollegium:									
8	Kommerskollegium.....	144,165	—						
9	Provisorisk lönereglering för kommerskollegium, <i>förslagsanslag</i>			12,345	—				

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
10	Förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrå			10,532	—				
11	Teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå			5,825	—				
12	Handläggning hos kommerskollegium av ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m.			10,050	—				
13	Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet ..			163,400	—				
14	Arvode till ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium m. m.			4,500	—				
15	Arvode till en särskild sjöåklagare hos kommerskollegium			3,000	—				
16	Utgivande av en periodisk publikation »Kommersiella meddelanden»			12,000	—				
17	Arvode till en vaktmästare hos kommerskollegium			1,175	—	144,165		222,827	—
	Kammarrätten:								
18	Kammarrätten					258,300			
19	Förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten							33,709	—
	Statistiska centralbyrån:								
20	Avlöningsmedel	76,900	—						
21	Arvoden åt tillfälliga biträden samt vikariatsersättningar, <i>reservationsanslag</i>	22,790	—						
22	Provisorisk lönerreglering för statistiska centralbyrån, <i>förslagsanslag</i>			10,420	—				
23	Arvoden åt en extra ordinarie förste aktuarie och fyra extra ordinarie aktuarier			21,200	—				
24	Förstärkning av de till arvoden åt tillfälliga biträden m. m. anslagna medel			9,900	—				
25	Bibliotekets underhållande, <i>reservationsanslag</i>	2,000	—			101,690		41,520	—
	Överintendentsämbetet:								
26	Överintendentsämbetet	50,600	—						
27	Provisorisk lönerreglering för överintendentsämbetet, <i>förslagsanslag</i>			6,695	—				
28	Förstärkning av arbetskrafterna hos överintendentsämbetet			10,000	—	50,600		16,695	—
	Patent- och registreringsverket:								
29	Upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå					540,600			
30	Kostnader, som föranledas av överståthållarsämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering, <i>förslagsanslag</i>							4,000	—

[illegible]

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
13	Bidrag till byggandet av en flytdocka i Göteborg							50,000	—
14	Bidrag till internationell patrulleringstjänst i Norra Atlanten m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst							15,360	—
15	Subventioner: Understöd till aktiebolaget svenska ost-asiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande av regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och Ostasien, <i>förslagsanslag</i> , högst							190,000	—
	Säger för handel och sjöfart					116,500	—	402,900	—
E. Industri, hantverk och slöjd.									
1 a	Befrämjande i allmänhet av slöjderna: <i>Bestämt anslag</i>	13,500	—						
1 b	<i>Reservationsanslag:</i> Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen	12,500	—			26,000	—		
2	Bidrag till upprätthållande av vävskolan i Borås							7,100	—
3	Personlig löneförbättring åt föreståndaren och förste läraren vid vävskolan i Borås A. Krebs samt biträdande lärarinnan därstädes Hilma Stenwall							1,050	—
4	Understöd till Sveriges hantverksorganisation							4,000	—
5	Understöd åt föreningen för svensk hemslöjd							15,000	—
	Säger för industri, hantverk och slöjd					26,000	—	27,150	—
F. Skatteomkostnader.									
1	Tullverket: Tullverket, <i>förslagsanslag</i>	6,793,050	—						
2	Förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst			16,000	—				
3	Förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning, <i>förslagsanslag</i> , högst			198,530	—	6,793,050	—	214,530	—

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
	Kontrollstyrelsen:								
4	Kontrollstyrelsen					34,200	—		
5	Förstärkning av arbetskrafterna hos kon-							19,500	—
6	trollstyrelsen								
6	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslags-</i>								
	<i>anslag</i>					900,000	—		
7	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>					420,000	—		
8	Kostnader för taxering till skatt å inkomst					720,000	—		
	och förmögenhet, <i>förslagsanslag</i>								
9	Observations- och uppbördsprocenter m. m.,					10,000	—		
	<i>förslagsanslag</i>								
	Säger för skatteomkostnader					8,877,250	—	234,030	—
G. Kronans publika hus.									
1	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika								
	hus i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>					50,000	—		
2	Byggnader och reparationer, <i>reservations-</i>								
	<i>anslag</i>					370,000	—		
3	Reparation av Riddarholmskyrkan							102,500	—
	Säger för kronans publika hus					420,000	—	102,500	—
H. De kungl. teatrarna.									
1	Kungl. operan					60,000	—		
2	Brandförsäkring av operabyggnaden och								
	dramatiska teaterns byggnad							40,176	—
3	Brandförsäkring av staten tillhörig, i opera-								
	byggnaden förvarad löseegendom							3,668	—
4	Brandförsäkring av staten tillhörig, i drama-								
	tiska teaterns byggnad förvarad löseegen-							1,735	—
	dom								
	Säger för de kungl. teatrarna					60,000	—	45,579	—
I. Diverse.									
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>					55,000	—		
2	Ersättning till städerna för mistad tolag,								
	<i>förslagsanslag</i>					3,000,900	—		
	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i> :								
3 a	Direkt anvisning	44,670	—						
3 b	Friheter	30	—			44,700	—		

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
4	Restitutioner, <i>förslagsanslag</i>					300,000	—		
5	Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting							1,550,000	—
6	Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsälj- ningsmedel					5,295,432	—		
7	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket in- dragna brännvinsförsäljningsmedel					3,100,000	—		
8	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättig- heter, <i>förslagsanslag</i>					100,000	—		
9	Till understödjande av arbetslösa tobaks- arbetare, <i>förslagsanslag</i>							365,000	—
10	Ny upplaga av handboken »Sveriges land och folk»							15,000	—
11	Ersättning för av statskontoret gjorda förskott							639,626	—
12	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslags- anslag</i>					50,000	—		
13	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>					100,000	—		
14	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>					133,137	—		
15	Extra lönetillägg för år 1915, <i>förslagsanslag</i>							3,500	—
16	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>					32,000	—		
	Säger för diverse					12,210,269	—	2,573,126	—
	Summa					24,193,774	—	3,793,426	—